

Dosarul nr. 2ra-568/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. L. Mitrofan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Muruianu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

8 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Tatiana Lupei, reprezentată de avocatul Igor Culava

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tatiane Lupei, reprezentată de avocatul Igor Culava împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la repunerea în termenul legal de atac, anularea ordinului de încetare a contractului individual de muncă, restabilirea în funcția deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Tatiana Lupei, reprezentată de avocatul Igor Culava și menținută hotărârea din 19 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru

constată:

La 23 august 2018, Tatiana Lupei, reprezentată de avocatul Igor Culava a depus cerere de chemare în judecată împotriva IP „Agenția Servicii Publice” cu privire la repunerea în termenul legal de atac, anularea ordinului de încetare a contractului individual de muncă, restabilirea în funcția deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 1 august 2005, a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 667 între ea și ÎS „Registru”, potrivit căruia a fost angajată în calitate de inspector la Secția evidență și documentare a populației Nisporeni în cadrul acestei instituții.

Prin acordul suplimentar privind efectuarea unor modificări a contractului individual de muncă nr. 667/3 din 8 iunie 2016, a menționat că din funcția deținută în calitate de inspector la Secția evidență și documentare a populației Nisporeni a

fost transferată în funcția de inspector superior al Serviciului eliberare a actelor de identitate Nisporeni al Departamentului acte de identitate.

A comunicat că prin Hotărârea Guvernului cu privire la constituirea Agenției Servicii Publice nr. 314 din 22 mai 2017, ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” a fost reorganizată, prin transformare, în Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” în subordinea Guvernului.

Astfel, prin acordul suplimentar privind efectuarea unor modificări a contractului individual de muncă nr. 860/17, la 19 iulie 2017 a fost substituită sintagma ÎS „Registru” cu IP „Agenția Servicii Publice”.

A remarcat că stagiul de muncă luat în cumul cu cel de la întreprinderea fuzionată prin absorbție constituie 20 ani, 3 luni și 6 zile.

La 19 mai 2018, a fost informată despre emiterea ordinului nr. 855p din 15 mai 2018, fiindu-i adus la cunoștință faptul că este concediată, începând cu 19 mai 2018, pe motivul reducerii statelor de personal.

Ca urmare, la 19 iunie 2018, a depus o cerere prealabilă în adresa IP „Agenția Servicii Publice” prin care a solicitat anularea ordinului nr. 855p din 15 mai 2018 cu privire la încetarea contractului individual de muncă și restabilirea la un alt loc de muncă disponibil în instituția respectivă.

La 11 august 2018, a luat cunoștință cu răspunsul pârâtului nr. 01/L - 534/18 din 3 august 2018, conform căruia, în temeiul art. 183 alin. (1) Codul muncii, în cadrul evaluării performanțelor salariaților Serviciului eliberare a actelor de identitate Nisporeni al Departamentului acte de identitate, la aplicarea criteriului calificării și productivității muncii, s-a constatat că dânsa a dat dovadă de un nivel mai jos al productivității muncii față de alți angajați.

Având în vedere prevederile art. 355 alin. (1) și (2) Codul muncii, a precizat că a luat cunoștință cu ordinul cu privire la încetarea contractului individual de muncă, la 19 mai 2018.

Așadar, un prim motiv de omitere a termenului de prescripție, a fost dorința ei de a soluționa litigiul pe cale amiabilă, astfel că pe parcursul examinării cererii prealabile depusă de ea la 19 iunie 2018, a avut speranța că pârâtul îi va oferi o altă funcție în cadrul IP „Agenția Servicii Publice” Nisporeni și pentru a nu afecta negativ procesul de negociere și examinare a cererii sale prealabile nu a considerat necesar de a se adresa în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată.

Totodată, în cadrul IP „Agenția Servicii Publice” Nisporeni erau locuri de muncă disponibile la care ea putea fi angajată și deci, avea motive de a fi încrezută că cererea ei va fi acceptată, având în vedere și faptul că avea un stagiul de muncă impecabil de 20 ani și reputație ireproșabilă.

Un alt motiv de omitere a termenului de prescripție este factorul financiar, fiind XXXXX și căsătorită, iar soțul său este șomer și nu are un venit stabil, unica sursă financiară de existență pentru familia ei a fost salariul retribuit conform funcției deținute anterior, însă după concediere ea nu mai dispune de surse financiare suficiente pentru întreținere, cu atât mai mult pentru încheierea unui contract de asistență juridică cu un avocat.

A mai notat că în lunile iunie, iulie și august este perioada estivală în care majoritatea avocaților erau plecați în concedii, ceea ce la fel a împiedicat-o să găsească un avocat care să o reprezinte în instanță și să pregătească acțiunea contencioasă.

Cu referire la prevederile art. 81 alin. (3) Codul muncii, a remarcat că ordinul nr. 855p din 15 mai 2018 cu privire la încetarea contractului individual de muncă nu corespunde exigențelor prevăzute de norma legală menționată și anume, actul nu conține referire la articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege în temeiul căreia a fost emis, iar ea a fost concediată.

La fel, ordinul menționat a fost semnat de directorul IP „Agenția Servicii Publice” la 15 mai 2018, însă a fost adus la cunoștința ei la 19 mai 2018, adică contrar prevederii art. 81 alin. (3) Codul muncii.

Reieșind din prevederile art. 86 alin. (1) lit. c) și 88 alin. (1) Codul muncii, a relevat că, deși ordinul de preavizare i-a fost adus la cunoștință la 9 februarie 2018, pârâtul nu i-a propus în scris un alt loc de muncă în cadrul IP „Agenția Servicii Publice” Nisporeni.

Astfel, i-a fost încălcat dreptul de a munci la un alt loc de muncă în cadrul aceleiași instituții.

Contrar prevederilor art. 88 alin. (1) lit. h) Codul muncii, IP „Agenția Servicii Publice” nu a consultat organul sindical privitor la concedierea ei, ceea ce constituie o încălcare de procedură de concediere.

Având în vedere prevederile art. 183 alin. (1) și (2) Codul muncii, a subliniat că dânsa este XXXXX, soțul său este șomer și nu are un venit stabil, până la atingerea vârstei de pensionare i-au rămas mai puțin de 5 ani, are un stagiu de muncă de 20 ani, 3 luni și 6 zile - unul din cele mai mari stagii de muncă din cadrul IP „Agenția Servicii Publice”, ceea ce îi confirmă calificarea înaltă, iar în această perioadă de timp nu a înregistrat careva abateri disciplinare și a avut reputație ireproșabilă și calitatea unui specealist bun.

A obiectat că alți angajați cu funcții similare și care activau în cadrul aceleiași instituții și-au păstrat locul de muncă, deși aveau un stagiu de muncă mult mai mic.

Totodată, a evidențiat că prin emiterea ordinului contestat i-au fost cauzate suferințe morale, pe care le evaluează la suma de 10 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 6 000 de lei, care vor fi achitate avocatului în caz de admitere a cererii de chemare în judecată.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 81, 86, 88, 90, 183, 354-356 Codul muncii, art. 5, 80, 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, repunerea în termenul legal de atac, anularea ordinului nr. 855p din 15 mai 2018 cu privire la încetarea contractului individual de muncă, restabilirea ei la locul de muncă și funcția deținută până la concediere sau la o altă funcție în cadrul aceleiași instituții, încasarea din contul IP „Agenția Servicii Publice” în beneficiul ei a salariului pentru absența forțată de la muncă, a cheltuielilor de asistență juridică și a prejudiciului moral cauzat în mărime de 10 000 de lei.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă cererea depusă de Tatiana Lupei privind repunerea în termenul de anulare a ordinului și restabilirea la locul de muncă.

A fost respinsă acțiunea ca tardivă.

Prin decizia din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de recurs depusă de Tatiana Lupei, casată integral încheierea din 20 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, restituind pricina spre rejudecare în fond în aceeași instanță, în alt complet.

Pentru a decide astfel, având în vedere prevederile art. 355 Codul muncii, Curtea de Apel Chișinău a reținut că litigiul individual de muncă se soluționează numai prin hotărârea instanței judecătorești, supusă contestării prin depunerea cererii de apel și ulterior, prin recurs, în cazurile prevăzute de Codul de procedură civilă.

Prin hotărârea din 19 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de repunere în dreptul de a contesta ordinul cu privire la concediere.

A fost respinsă acțiunea ca tardivă.

Prin decizia din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Tatiana Lupei, reprezentată de avocatul Igor Culava și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel, reieșind din prevederile art. 355 alin. (1) lit. a) Codul muncii și având în vedere că Tatiana Lupei a făcut cunoștință cu ordinul nr. 855p din 15 mai 2018 la data de 19 mai 2018, au reținut că termenul de atac de 3 luni a început să curgă la data de 20 mai 2018 și a expirat la data de 20 august 2018, pe când acțiunea a fost înaintată de Tatiana Lupei în instanța de judecată la data de 23 august 2018, adică peste termenul de 3 luni stabilit expres de Codul muncii pentru înaintarea unor asemenea acțiuni, termenul fiind depășit cu 3 zile.

Astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au concluzionat necesitatea respingerii cererii depusă de Tatiana Lupei cu privire la repunerea în termenul de contestare a ordinului de concediere și respectiv, de respingere a acțiunii ca fiind tardivă, întrucât ultima nejustificat a omis termenul stabilit de Codul muncii în vederea adresării în instanța de judecată.

Totodată, instanța de apel a evidențiat că legislația în vigoare nu stabilește procedura prealabilă de soluționare a acestei categorii de litigii, fiind stabilit expres că divergențele între angajator și salariat referitoare la încetarea contractului individual de muncă se soluționează de către instanța de judecată.

La 31 ianuarie 2020, Tatiana Lupei, reprezentată de avocatul Igor Culava a declarat recurs împotriva deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, repunerea în termenul legal de atac și admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o pasibilă de a fi casată.

A remarcat că un motiv de omitere a termenului de prescripție, a fost dorința ei de a soluționa litigiul pe cale amiabilă, astfel că pe parcursul examinării cererii prealabile depusă de ea la 19 iunie 2018, a avut speranța că intimatul îi va oferi o altă funcție în cadrul IP „Agenția Servicii Publice” Nisporeni și pentru a nu afecta negativ procesul de negociere și examinare a cererii sale nu a considerat necesar de a se adresa în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată.

A reiterat recurenta că în cadrul IP „Agenția Servicii Publice” Nisporeni erau locuri de muncă disponibile la care ea putea fi angajată și deci, avea motive de a fi încrezută că cererea ei va fi acceptată, având în vedere și faptul că avea un stagiu de muncă impecabil de 20 ani și reputație ireproșabilă.

Un alt motiv de omitere a termenului de prescripție a fost factorul financiar, dânsa fiind XXXXX, iar soțul șomer fără un venit stabil, unica sursă financiară de existență pentru familia ei fiind salariul retribuit conform funcției deținute anterior.

Din lipsa surselor financiare și din faptul că majoritatea avocaților pentru încheierea unui contract de asistență juridică solicitau achitarea onorariului în avans, nu a reușit în termen de a încheia un contract de asistență juridică cu un avocat pentru a depune cererea de chemare în judecată în termenul de prescripție, iar pentru a pregăti acțiunea personal ea nu are cunoștințele necesare.

A apreciat critic constatările instanței de apel precum că ea avea suficiente surse financiare pentru a-și angaja un avocat, or nu s-a ținut cont de cheltuielile ei de trai.

La fel, a menționat că un alt motiv de omitere a termenului de prescripție constă în faptul că în lunile iunie, iulie și august este perioada estivală în care majoritatea avocaților erau plecați în concedii, ceea ce la fel a împiedicat-o să găsească un avocat care să o reprezinte în instanță și să pregătească acțiunea contencioasă.

A mai evidențiat că intimatul a încălcat grav criteriile de selectare a angajaților pasibili de concediere menționate de art. 183 alin. (1) și (2) Codul muncii.

La 25 februarie 2020, în adresa intimatei IP „Agenția Servicii Publice” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Tatiana Lupei, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 235 vol. I), fiind recepționată de către intimată la 28 februarie 2020, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 249 vol. I).

La 5 martie 2020, IP „Agenția Servicii Publice” a depus referință la recursul declarat de Tatiana Lupei, solicitând declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 13 decembrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 233 vol. I), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 31 ianuarie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Tatiana Lupei, reprezentată de avocatul Igor Culava, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tatiana Lupei, reprezentată de avocatul Igor Culava, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Tatiana Lupei, reprezentată de avocatul Igor Culava urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Tatiana Lupei, reprezentată de avocatul Igor Culava.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu